

16. aastakäik.

Uksti nummer 30 top.

Meie Mats

Nr. 172.

Laupäeval 2. (15.) detsembril 1917.

Nr. 172.

Raukassa-mägedes. Saawatute ja sõjawangide wedu.

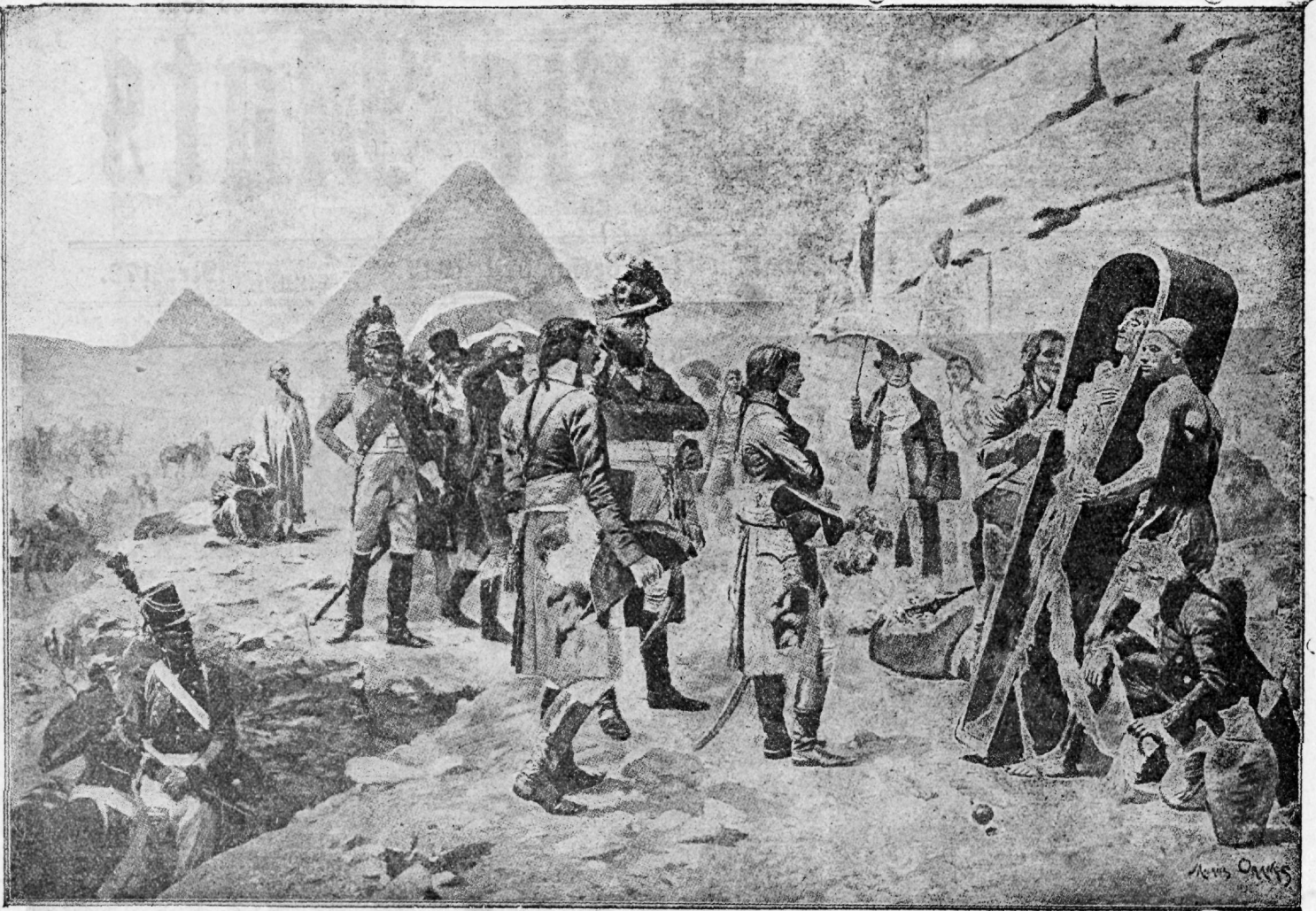
Asutawa kogu ootel.

Kes pääsmist otsib häda seest
ja ihtab kindla korra meest;
kes ära läis kõik õudsed raad
ja ihtab wabadust ning maad,
see ootab — kui ta pole togu —
nüüd asutawat kogu!

Kuid asjata! — See lootus wiist
ei tähenda veel pääsemist!
Küll sinna lähed tartu päid!

ja kõnemehe tähtsaid, häid,
kuid Urmas tus jääb ulke taha
ja ütš meel kogu maha!

Seepärast; kui läeb lahti uts,
see kogu muutub mittinguts,
tus sulisemas sõnasupp
ja igalmehel oma nupp,
kus jutt on ainult püssist, piigist,
kuid mitte rahuriigist. Dh, Dh!

Napoleon Egiptuses.

A. Brand maal.

Uus paradiis.

Ewald Gerhard Seeligeri roman. (18 järg.)

Tellijed praadid olid kaugele jäänud ja ei näidanud maale tulla tahtvatki.

Siimesena astus paater Florianus maale. Gontarp teretas teda käest. Ra Tublt-Benjamin teretas teda — see oli ju dieeti tema ametiwend.

„Teil on täna tööd!“ ütles Sang-sü-Kwang naeratades. „Need mehed tahavad kõik korraga naesed wõtta. Kas kirjuseadus niisugust üleüldist laulatust lubab?“

Paater Florianus nikutas pead, ehk küll ta selle küsimise peale dieeti kohta ei teadnud. Tema praktikas polnud seda weel ette tulnud. Pealegi oli ta reisust wäsinud ja kõigest haruldastest nähtustest pisut araks tehtud.

Tund aega lulus Elewandi tühjendamise peale ära. Siis wilitas Fritz.

Kolm teist paati tulid kalda äärde ja wiskasid Elewandi kõrwale ankrud wälja — parda parda kõrwal. Niipea kui nad kolkud olid seotud ja nende wahelise sillad seatud, julgesid siimesed neid ju Elewandi laele tulla. Need olid Hispania deb. Kui nad aga kalda meestehulka nägid, lohmetasid nad pisut. Kuid tagasi minna nad enam ei saanud,

sest sealt tungisid teised järele. Uudishimu, wotus ja piite maale jõuda tõwendas wajutust alaltjelt. Elewandi lagi oli juba tungil täis. Aga ilta weel ei julenud ütski neiu silla peale astuda.

„Edasi!“ lamandas Fritz. „Arge kartle! Kõik on tublid poisid!“

Reegi julge Italia neiu tuli juba poolde silda, siis aga kadus ta julgus. Ta peatas. Oli, nagu oleks mõlemal pool korraga hing kinni jäänud.

Seal päästis Safe Tommi seisukorra.

Sügawa tumardusega astus ta lähemale, kergitas wiisakalt mütsi ja andis Italia neiuale käe. Ja et poisid lena oli, ei pannud see ta wastu. Ja teiste juurdetungimine teigi, et neiuud neile sõna kõsses mõttes käte wahel hüp-
pasid.

Niihäid ei olnud enam peatust. Waemalt nikutas reegi sillale tulla, kui ta sealt juba maha tõsteti. Mitte ainuski toorest sõna ei olnud kuulda. Ainult naer ja kiljatused lastasid. Iseäranis hommikumaalased olid õige kõditartjad. Europa neiuud olid tagasihoidlikumad. Nii seisid mõlemad Hispania neiuud Fritz'i ligidal ja ei ilmutanud mingisugust lusti teiste hulka minna.

„Selle!“ ütendas proua Bahlsen tagant ja hoidis lapse kõrgele.

Waltne nurgake.

„Tsefi!“ kisas Bahlsen ja tungis teiste vahelt läbi.
„Tsefi! See on minu naine!“

Tungimine fillal jäi aegamööda vähemaks, sest iga neiuga, kes fillalt lahkus ja oma loh vri juure püüdis pääseda, lahkus ta meestereast teegi. Sitamaani olid ainult mehed walinud. Nüüd aga ilmufid neid, kel nõrdmisi oli, kõigepealt Hispania neid. Reegi Mihail Sollowoi sõber, wenelane, astus nende juure. Aga tal ei olnud õnne.

Wiltuw pill meestefalga poole, kes kaugemal seifid ja tungimisest osa ei wõtnud, näitas, mis hispanlased soowifid.

Lord Rusfel nägi seda pillu.

„Tulge!“ sõstas ta Gontarpile. „Nad siimitsewad meid. Pealegi toredad neid!“

Gontarp ei liikunud paigast. Ta mõtles W. Aburg Franki peale.

Seal wõttis lord Rusfel Tubli-Benjamin'i käe alt kinni ja wedas ta laasa.

„Smortas!“ teretas ta neid wiisakalt kumardades.

Ja wanem hispanlane andis talle oma sõrmustega ehitud käs, talle oma walgete hammastega wastu naeratades. Noorem, kes dieti Gontarpi soominud, oli küllalt nii heatujuline, et Tub'i-Benjaminiga rahule jäi.

Warsti sellejärele tekkis filla juures wäike poksimine. Reegi perualane oli ligidale tuinud, et indianlase kõrwale weel walgetki naist saada. Silmapill hiljem wiibis ta, siiniseid muhtusi täis, wäljaspool teiste ringi.

Restis umbes kaks tundi, enne kui wiimane, see oli

Dr. Ladiges, arg mehitene, ühele sirgele Inglise neule kätt pakkis.

Paarid kadusid asundusesse. Elektrivedur vedas kohvrid kšades mäest üles. Ka lord Russel ja Lubli-Benjamin läksid oma hispanlastega eemale, et neile asundust näidata. Zlla tähjemaks jäi järveäär inimestest ja kohvriteft. Wiimaks oli veel ainus kohver järele. Selle peal istus üks neiu ja nuttis. Tema oli üksi üle jäänud, oli Määrimaalt pärit ja pisut kluta.

"Miks sa nutab, laps?" küsis Hang-sü-Kwang, kui nägi, et neiu sügawad sinifilmad ja ilus punasuu oli.

"Sina ei tohi nutta, kui kōit teised rõmsad!" kõneles Hang-sü-Kwang ja silistas ta pehmeid juukseid. "Kui ma ei teaks, et walge idug kollast ei salli, ma palaksin sind minu wanadust oma nooruse läbi kaunistada. Nüüd aga wōin ma ainult su pisaraid kuuwatada ja sind oma tütrena majasse wōtta."

Neiu mõistis ainult kõnetooni, mitte aga mõtet, nägi tema peenet siidituube ja ta pehmeid kōisi. See oli suurtsugu mees, sellest sai ta kohe aru. Ja nii lahmas ta tema kōest kinni, surus selle oma nōle ja sofiestas hābelikult:

"Jah, mina lähen sinule naiseks!"

Nii sai Hang-sü-Kwang omale walge naise ja ei tarwitsenud seda kahetseda. Aga neiu nõudis kui õige katoikliklane ka õiget laulatust. Naeratabes täitis Hang-sü-Kwang järgmisel hommikul ta soowi.

Paater Florianuse tarwis oli walitlusmajasse ajutine altar ehitatud, kus ta oma ametialitust toimetas. Ta mõr-
tas paagi, et selle steremontia ülesanne peaaegu alikult neiu-
de rahustamine oli. Ja ta andis oma õnnistuse, ilma et mehi
lelleläbi oleks rahutats teinud. Teises seinas seisis Lubli-
Beniamin ja laulatas teiseusulisti. Neil oli kolm päewa jär-
gimõõda tööd ja paater Florianus sai iga paari laulatamise
eest uue kuldtükli.

Fritz oli ka sõrmused muretšenud. Nii läks kōit hästi. Ka indianlaste laulatati paari, kuid enne ristiti nad ära. Nende laulatuse eest ei makstud kellegile taku.

Drolli ettekulutus oli läinud täide. Neiupe tulel ei tähendanud mitte asunduse hukkaminekut, woid wastuõlja. "Janufew Jimmi" jäi nüüd kauaks tühjaks. Dobil ja Stanil oli muud teha kui wiina ja porteriit walmistada. Ülitfelt ei tahtnud neid kultuuralihwiifi enam keegi.

Õjegi Antonis Machado, teba muidu igalpool näha wōis, oli ühe Galitkasti toodud Woola neiuaga jäljetult kadunud. Wäljaarwatud laewamehed ja Fritz ning Gontarp, olid nüüd kōit naistemehed.

Neljandama päewa õhtul astus walitlus kōtku nõu pidama, sest et paadid järgmisel hommikul jälle pidid teele minema.

Smart-Andrew laskis ennaft wabandada. Tore Wieni neiu, kelle ta saanud, ei lastnud teda lahti, sest et ta üksi olekut kartis.

Õfustati Sebastian Drollile ametlik kutse saata ja selle walmistamine usaldati Hang-sü-Kwangi kätte.

"Mihail Sollowoi jõuab warsti sija!" arwas Gontarp. "Ka neile meesetele on naist waja. Aga kust neid saada? Waewalt veel sealt, kust neid Fritz tõi."

"Kattume lord tõuriklusega õnne!" wastas Hang-sü-Kwang, kus juures ta elawalt oma noore naise peale mõtles. "Kerge asi on Kantonis wōi Shinghais tarwilist arwu neiuft osta ja sija tuua. "Xingu" on waba ja wōib kohe teele minna."

Ka see ettepanel wōeti wastu. Wiimaks tõusis tarwidus, Kios alalist afemikku pidada, kes seal pantade wahel asju ajaks.

Gontarp waatas Fritzju peale.

"Olen nõus!" wastas see. "Mina tunnen Kiod. Aga igaweste ei tahaks ma sinna mitte jääda."

Lord Russel lubas mõne aja pärast tema aset täita.

Wiimaks oli tarwis veel paater Florianuse üle õljust teha.

"Tema peab ära minema!" õfustas Hang-sü-Kwang õfustawatalt. "Tema kōht pole siin. Tulgu ta aasta pärast jälle sija lapfi ristima. Wahest leidub neid siis siin." Sellega õlid kōit nõus.

Paater Florianusele anti õfust weel õhtul teada ja hommikul oli ta juba Elewandi lael.

Aga ärasõidule tuli wiitwitus, sest Gontarp tahtis weel enne Fritzju seftis alla hiiglakoopasse minna, et selle suuruse ja loomu üle selgusele jõuda. Edrwikud, nõõbrid ja kangid kaafas, läksid nad kolme osawa meremehe seftis alla wanasse kullataewandusesse.

Mustalt aigutas neile saladusline koobas wastu. Nõõ-
rīga kōwaste üksteise külge seotud, tungisid nad sinna sisse, Gontarp kõige ees, siis Fritz, siis mabrused. Umbes tund aega sammusid nad aegamõõda järsku teed mõõda alla. Kwiid weeresid teadmatusesse ja äratafid kaja, mis sajarõrd-
felt tagasi kostis.

Ülti jäi Gontarp seisma. Ja katjus kiwid hoolega läbi. Ta oli seal inimeste kōe jälgi leidnud. Paremat kätt lan-
ges sein järskult alla. Selle seinä äärt mõõda wiis inimeste töõ läbi tekkinud sile jalgte, mis laugemal latenez. Gontarp awas nõõrikera ja kōstis mabruseid üles jääda.

"Taewatene!" hüüdis Fritz lorruga. "Kas siin all kulda ka on?"

Gontarp walgustas seinä ja tähendas ühe pähklasuuruse kiwi peale, mis walgusehelki tagasi wistas.

"Siin on mõistatuse lahendus!" ütles ta. "See on teemant"

"Siit siis teemandid tulewadki!" ütles Fritz ja hakkas neid lugema. Need istusid kiwi sees nagu roõinad loogis. "Suured on nad wälja murõnud, wõtsed jãd. Kui asti nii eõasi lähed, wõime terme maailma ära osta."

Ütles ja tahtis edasi minna.

Aga Gontarp ei lastnud.

"Meile pole neid warandusi waja!" ütles ta tõõselt. "Meierit Rabdon neid arwesse ei wõtnud. Lepime sellega mis ülewal on. Meie müürime koopa kinni ja sija wai-
tid."

"Nagu haud!" kinnitas Fritz. "Tarbekorral wõime ju seinä jälle lahti kistuda."

Nad seftid weel kätt aega ja waatafid alla aigutawasse sügawusesse.

Siis mõetis Gontarp soõjuff.

"Kui palaw on siin!" hüüdis Fritz ja kuuwatas õigi. Sel koopal on nähtawaste tuline põõhi. Kui weft sija sisse woolab, siis muutub ta kohe auruks, ja siis tuleb maawä-
rifemine."

"Waga wõimalik!" lausus Gontarp. "Teemandid siin seinel on wististe hirmsa rõõhu tagajärjel tekkinud, mis enne selle koopa sündimist siin peal on lajunud. Wõimalik on ka selle koopa sügawust wälja arwata, kui kaheteistkü-
netunnilise wahel wee sissejooku ja maawärmitse wahel ar-
wesse wõtame. Kuid siis tulewad arwud, mis kõige suu-
rema luulelennugi üle lõõwad. Matame see saladus maha ja ärme teba enam puurtume."

Nad tulid tagasi, leidsid saatjad üles ja jõudsid õnne-
tufeta wälja. Fritz läks weel lord sinna sisse, nimelt kol-
me mehoga, ja igalühel neist oli ksemendikott seljas.

Kui nad lõunaajal uueste wälja tulid, oli töõ tehtud. Hiiglakoobas oli kullataewanduseft poole meetri paksufe müüri läbi lahutatud.

Järgmisel hommikul õõitfid paadid jõge mõõda alla. Fritz seftis Elewandi õfimejel komandosõõlal ja tema taslus õlid Hang-sü-Kwangi kirjad — üks Hiinamaale, teine Drollile.

Wiimase luugi kaanel istus paater Florianus ja luges oma kulda.

Neli nõdalat hiljem jõudis Fritz Kiosse, kust "Xingu" kohe Hiinamaale edasi sõõttis.

XXII.

Minifrite kriifis.

Mida enam "Trapajoz" Põõja-Amerika rannale lähine, seda terawamaks läks wahelord Mihail Sollowoi ja Soõhem Bogelfangi wahel. Kõigepealt sattusid nad sadama pärast tiliisse, kuhu minna. Wenelane soõwis minna San-Franzistosse, Bogelfang aga Los Angelosi.

Mihail Sollowoi leppis hambaid kiristades järele ja

Käis wabastatud sunnitööliste kessel ümber, nagu hunt lambanahas. Tema oslas rahutusi sünnitada, nagu Wene anarhistid sellepeale üleüldse ja atari meistrid on. Tema oli otse elulutseline mäsuühutaja. Kulda, mis laewa waratambriis seisis, ei tahtnud ta sinna jätta, ja asundusesse tagasi minna ta ei mõelnudki. Temale oli ta õnneks vähemalt üht suurt lohwimaja mõnes Europa suurlinnas tarwis, ja niisugust seal ei olnud.

Aga kõik lasted, waratambriise tungida, põrkasid Bogelsangi waluust wastu puruks. Sest see mees oli walwel, kuna ta ju ise nägi, mis Mihail Sollowoi seltsimeeste hulgas tegi. Iga õõ proowiti prittitorust, et üllatust ei tuleks.

Aga Sollowoi eht-wene wigurite wastu polnud Bogelsangil osawust.

Kui laew Los Angelosi ees Santa Monika sillal seisis ja politsei parajaste maale oli läinud, wihistas Mihail Sollowoi; wangid tormasid meeste kallale, wõtsid prittid ära ja tasusid kõik kätte. Bogelsang taganes ohwitseridega silla peale, et vähemalt laewa isandaks jääda. Rewolwrid läes, wotasid nad kallalelippumist. Kuid see kallalelippumine sündis laewa kulla wastu. Riipea kui kambri uks kiree abil tuktus, tõusis hele wõiduküsa. Igaüks wõttis, mis sai. Ja siis algas üleüldine pdgenemine üle sadamafilla. Mihail Sollowoi lippas teiste ees. Kuid ühtki tolli-ega politseiametnikku polnud näha.

Kümme minutit hiljem oli Põhja-Amerika Ühisriikide inimestenäljane pind nad oma kurtu tugistanud.

Bogelsang neile järele ei jooks- nud. Tema oli dieiti rüemus, et neist lahti sai, pistis rewolwri taskusse ja lastis laewa sõiduwalmis teha. Ise läts ta maale Riosse sündmusest teatama ja uusi kätusi paluma.

"Silmapiilk Riosse tagasi!" oli Fritzgi wastus. "Looge wiljapuid kaasa!"

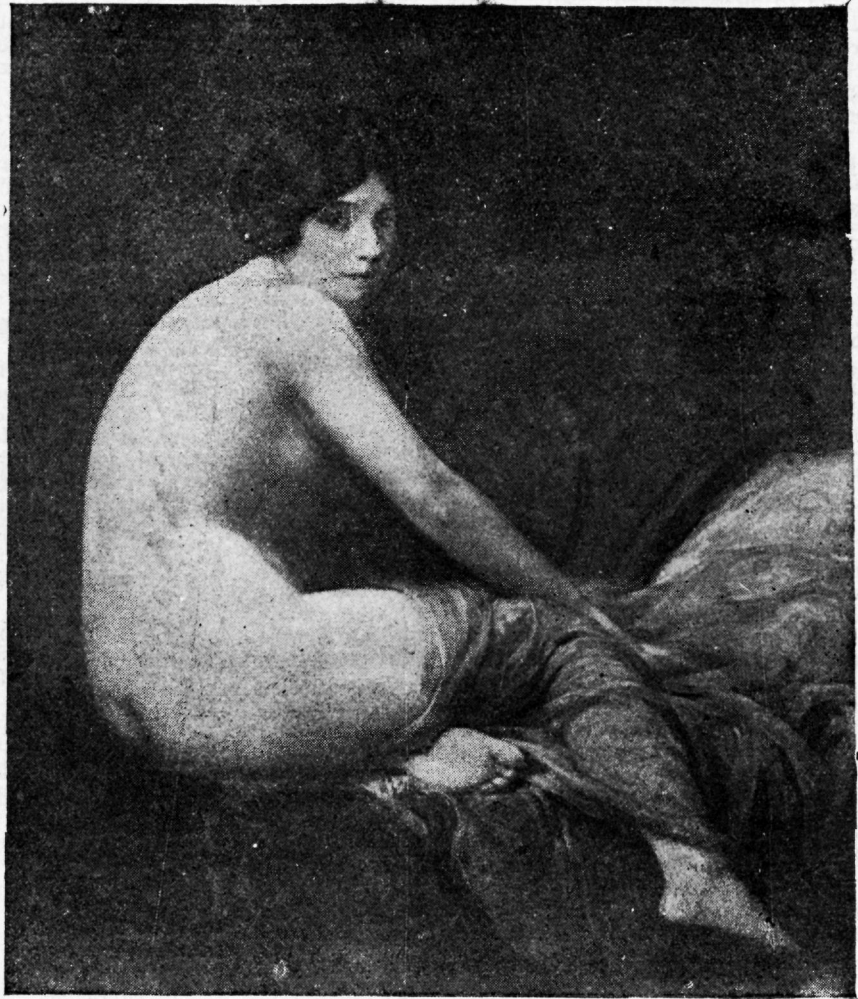
Ühtlasi telegraferis Fritz Shanghai ja Kanton, et "Kingut" tagasi kutsuda. Et wenelasi ei olnud, siis polnud ta hiinlasi enam waja.

Mõni päew hiljem sõitis "Trapajoz" täiel aurul Nagelhaensi wäina poole. Wahetekl ja lajutid olid wiljapuid täis, peatekl õuna, pirni, kirs ja ploomipuid, mis laredamat liimat kannatawad. Laewameestel oli nende lastimisega palju tööd.

Fritzil aga oli palju pahanuusi. Aga tema ei wihastanud ärakarunud wenelaste üle ega ka kulla üle, mis nad kaasa wiinud, waid Rio pantade üle, kes nagu narrid korraga tema uust rahast enam ei tahtnud wastu wõtta, ehk küll nad tunnistasid, et neis rahades weel puhtam kuld oli kui Inglise rahades. Põhjust nad ei teatanud. Waid andsid nõu kulda ära sulatada ja lampades nende kätte hoiule anda.

Fritz ei tahtnud selle üle ise otjust teha, waid telegraferis Santaremi. Wastuse tulekuni wõdis kaks nädalat aega minna, sest et lastpaadid parajaste olid ärasõidnud. Sellepärast pani ta ka tohe traadita telegraafijaama asutamise nõu ette ning tellis ise oma pea järele sellekohased masinad ära. "Trapajoz" pidi need Europast ära tooma.

Rio pantade langelaesuse juures oli Inglismaa süüdi. Seal oli seda Wahlseni heast tööst hoolimata leitud, et mõ-

Shtul. A. Fourieri maal.

lemad Rimast tulnud kullatoid, kui ka mitte just wale, siis ometi mitte seaduslikku raha täis olid. Silmapilk ettewõetud uurimisel oli selgunud, et see kuld Brasiiliast tuli. Sellesjärele oli kaks Londoni agenti Riosse saadetud, kindla käsuga, seda ära teelma. Siin said nad teateid suurest kogust niisugusest rahadest, mis panga keldrites seisis.

Nad pöörasid Inglise saadiku kaudu presidendi poole ja nõudsid nende tagawaraomanikkude wangistamist ning kohtu kätte andmist.

Järgmisel hommikul oli Fritz Blashle kirjutuslaud awatud ja sealst kõik dokumendid ära wiidud. Politsei uuris asja, aga leidnud jälgegi.

Fritzule oli see wargus piisalt, sest nende warastatud dokumentide hulgas oli ka Meirik Labdoni testamendi äratiri. Aga et midagi teha ei olnud, siis ei annud ta sellesle asjale — muretu nagu ta oli — ka mingisugust suurt tähendust.

Sercilio Rodosi, kohtuminister, kellele Inglise panga laebtus Fritz Blashle peale wabarigi presidendi poolt täidesaatmiseks antud, oli selle eiotja kõrwale pannud. Seal oli raha teenida, sellega ei maksnud rutata. Peale selle käis ta sõber Mustafa Köprubent talle alatafa peale. Sellepärast trööstis ta Londoni agentist ja mõttes abindust wälja, kudus Blashlega ühendusesse jaaks astuda, ilma et ennaft teotaks.

Uga ta oli arwe ilma Inglise agentide sübidufeta teinud. Et dige tee sibile ei wiinud, walifid need lõwera. Murdmargus Libertade-hotelli oli nende töö, täidesaadetud äraostetud politseiametnikkude poolt. Mis neile selle juures kätte langes, sellest oli selleks küllalt, et terwet wasturinna ajakirjandust lohtuministri wastu tööle panna.

Zuba õhtul awaldas „Diario“, Inglise sõbraline leht, Meiril Labdoni testamendi ühes tarwitiste wihaste tähendustega. Kõik hommikulehed töid selle üle pitad kirjad. Kõige terawamat leest kõnelesid walitjusepartei lehed.

Silmapiilk kutsuti ministrite nõukogu kokku. Hercilio Rodosi õtse puristas wihase selle häbematusse üle, niisugust testamenti Brasilia piirides täide saato.

„See on anarhia!“ hüüdis ta üle laua Ernesto Figueira poole. „Seda ei tohi meie ühelgi tingimisel lubada. Need kurjategijad tulewad kohe wangi ja wastusele wõtta.“

„Mina ei näe selles mingisugust anarhiat!“ tõrjus põllutöömüster. „Mina wõtan süü heameelega oma peale, kui siin süüft üleüldse juttu on. Mis on Inglise walitjusele meie seesmist asjadega tegemist? Niisuguse ettepaneku lükkame kindlasti tagasi. Uued rahad ei eksita ka meie rahalist wahetorda Inglismaaga. Siin pole üleüldse rahalist pettust olemas. Utel rahadel on weel suurem kullawääratus kui Inglise rahadel. Olets Inglise hõberaha järele tehtud, mina ise nõuaksin süüdlaste karistamist. Aga kulla juures, mu herrad, on asi teine. Kullal on kurs, mis ei wangu. Wististe oli see lihsalt praktiliselt mõte, mis tegijaid ajas Inglise kuldraha järele tegema. Need inimesed, kelle idealkismust ja omatänuks ma inestan, on Inglise kuldraha walitjused, sest et see kuld terwes ilmas weelib. Kui Inglismaa üleüldse midagi nõuda wõiks, siis wõits ta wabest ainult kaubamärgi järeletegemisest kõneleba. Brasilia walitjused peaks neil siis nende tegemist ära teelama ja tegijale trahwi määrama. Mina omalt poolt annan nõu, asundusega kokku leppida ja ta Brasilia raha neile teha anda. Sest meie oma rahawabriku töö on selle launi ja puhta töö lõwral nii ütelda päris „wuseri töö!“

Ministrite laua limber tõusis rahwuslike meelepaha litgutus, aga Ernesto Figueira ei pannud seda nägemastki.

„Rohustuste hulka,“ kõneles ta edasi, „mis mulle minu amet peale paneb, läib esimeses joones ta kohus, et ma kõigepealt maa koloniserimise eest hoolt kannan. Selle kohuse olen ma seda asundust endendades täitnud. Joh, mu herrad, mina teadfin juba algusest saadik kõik, teadfin, et sinna kurjategijad elama asutatakse. Mina seda ei ütelnud, sest et ma lohtuministri poolt siis wastuseisimist kartsin, kuna ma ise usun, et sealt meid kõige wähemgi hädaohst ei ähwarda. Mis anarhiasse puutub, siis pole meil seda sealt mitte karta. See testament on ainult ideal, teoria, praktilises, ei tee ta kurjo. Tõendan ja usun, et seal asunduses praegu eestujulikim kord walitjeb kui meil siin pealinnes. Meie politsei ei kõlba, meie awalik elu on lihsaltatud. Mina ei süüdistan inimest, ainult o'ud on süüdlased ja meie wõimerus neid muuta. Selle asunduse eest wastutau mina.“

„Ka awaliku pettuse eest?“ hüüdis Hercilio Rodosi ärawalt ja õi testamendi peale. „Tema on walitjuse maa õstnud, kus kullataewandus seisab, ja ei ole sellest sõnagi kõnelenud.“

„Kui siin leegi wea on teinud, siis on weategija ainult walitjused,“ tõrjus põllutöömüster. „Walitjused oleks pidanud teadma, mis ta müüis. Järeleuurimine oleks tema kohus olnud. Walitjused aga ei teinud seda, müüis maa kõigi õigustega ära. Mis on siin weel teha?“

„Aga ta müüis selle teie ettepanekul!“ ütendas Hercilio Rodosi. „Mitu protsenti teie selle juures teenistite?“

President kõlistas ja laitis lohtuministrit. Ernesto Figueira tegi selle peale ettepaneku, Inglise saadiku laebtuse järele päewalorrale üle minema.

Müüd palus lohtuminister sõna.

Ta algas üleüldiste kõneläänudega, läks õigusteadlike jöhwipoolitamise peale üle ja lõpetas oma mõnija kõne järgmistega sõnadega:

„Inglismaa soowib kurjategijate eestujulikku karistamist ja seal on temal täis õigus. Korralik riik ei wõi jalkida niisugust wärdjat, nagu seda kurjategijate asundus

on. Uuba selle jaoks on wälja petetud ja sellepärast mitte maksew. Meie walitjuse selle maa üle ja anname talle seadused. Teeme uus seadus, kui wanast ei aita, ja teeme niisugusele häbitawale seiskorrale lõpp.“

„Minu herrad!“ hüüdis Ernesto Figueira ja largas kõige suuremas ärewuses püsti. „Walitjused, milles niisugused mõtted mõduandwad on, wõisfin ma ainult niikaua wiibida, kui mulle need mõtted tundmata olid. Maa üle walitsetakse nii, et tema loomulikku edu ei takistata. See ei sünni aga seaduste läbi. Wida wähem seadusi, seda paremine walitsetakse. Inglise walitjused on alati wariferi nõuõatte ees hoibnud. Tema tahab meid seda tegemast teelata, mis ta ise mõni aasta tagasi tegi. Ma mõllen Australiala peale, kuhu ta kõit oma kurjategijad wõondas. Minu arwates ei ole mingisugust mõtet, niisugust asundust takistada ja häwitada. Kurjategijad on tarwis kaswatada, teistest lahuse hoida — kas on neid parem wangikodades hoida? Uues asunduses ei tehta midagi, mis kõlbluse wastu täits, wõi teistele tarbetaw oleks. Lühidalt: see on meie teenus, et neile selle harimata maa kätte andsime, millel nüüd hilgaw tulewik ees seisab. Urge seda edu takistage. See on meie tulewik ja toob meile ainult õnnistust. Kuriteod kaowad, kui headus wõidab.“

Jgawalt kuulasid ministrid. Rodosi aigutas, sest ta oli alles weel hiljuti mängulauast tõusnud. Mis oli temal tegemist tulewikuga? Pealegi oli ta poisimees ja Mustafa Rõprubent oli tema kaitsealune.

Ta nõudis lohtulikku uurimist, walerahategija Fritz Blasche wangistamist ja pantades seiswa kulla ärawõtmist riigi kasuks. Edasi kurjategijate asunduse lõpetamist ja osanikkude karistamist ning kullataewanduse rendile andmist mõnele Inglise wõi Põhja-Amerika feltile.

Need ettepanekud wihastasid Ernes Figueirat.

„Mu herrad!“ hüüdis ta. „Kui teie neid ettepanekud wastu wõtate, siis tahate asja, mis Brasilliale au teeb, niitelda politseinuudi abil surmuts lüüa. Ja seda ainult Inglismaad kartes. Niisugune teguwis oleks mitte üksi naeruwäär, ta oleks ka häbitaw.“

President kutsus teda korrale.

„Herra president!“ hüüdis Ernesto Figueira ja wistas tooli tagasi. „Mina teen sellest korralekutsumisest järelduse ja astun ametist ära. Mul on wõimata siin laua juures oma rahwa kasuks weel tööd teha. Õstsin teise koha, kus ju parem on. Weel täna teatan seda awalikult. Õstjustagu rahwas. Kui teie lohtuministri ettepaneku wastu wõtate, wõtan kõit oma jõu kokku, et teid ühes temaga kullutada!“

Ja uhkel sammul lahkus ta koosolekult.

Algus elaw waidlus. Wiimane ähwardus awaldas mõju. Nad teadsid, et see mees nalja ei osanud.

Hercilio, libe nagu angerjas, wõttis oma ettepaneku õfalt tagasi. Õstjustati ainult uurimist alustada ja Fritz Blaschlet wangi wõtta. Kulla ärawõtmise jäi õstija lah-tifets.

Kuus päewa hiljem, kui walitjuse häälkandja põllutöömüsteri lahutumisest teatas ja kõige käreдем õhtuleht Meiril Labdoni testamendi põhjal asutatud kurjategijate asunduse üle wäga asjaliku kirja tõi, wõeti Fritz Blasche korralikult wälja antud kaju põhjal wangi.

Põhjusets oli walerahategemine ja kahtlus põgenemise katse tegemises.

„Noh, selle protsessi lõpu peale olen ma uubishimulik!“ ütles Fritz.

Lahkus Räglist ja lä's politseinikkudele järele.

Wilhelm Räglist telegroferis kohe Santaremi ja palus juhatusi.

Wahapeal oli waidlus kurjategijate asunduse üle rahulikumasje weite kaldunud. Wastascinna lehed kaitseid põllutöömüsteri ja süüdistasid walitjused barbarismuses. Walitjuse ajalehed nimetasid Ernesto Figueirat lihsalt lah-tunud anarhistiks. Aga muudu waieldi juba lõwaste wõimaluse üle, kuritegusi hea korra loomise abil ära kaotada.

(Järgneb).

See, kelle pärast ta nuttis.

Luidgi Pompejavo järele -lm.

Ilusat ja noort Ethis Bellu peeti üle Cabrazza kõige paremaks potisepaks.

Terwe päewa saatis ta tööpingi taga mööda, ja üks-teise järgi tulid ta väledate käte alt imeilusad jantannud nähtawale.

Cabrazza neid ofsid neid üks-teise wõidu ja käisid nendega turuplatsil olewast kaewust wett toomas.

O, kui ilusad need neid olid! Saledad, nagu palmid, punetawate tõmmukate põsketega, olid nad sarnased toredatele maitroosidele, mis Sardinia kuuma päitse läes maa püest nähtawale tulnud.

Ethis Bellu aga ei hoolinud nende ilust — tema süda oli korra, nagu Cabrazza granidikaljud, ja armastusele täieste korras.

Ilusa tehkehitud, mustade, läharate juustega ja pimestawalt walgete hammastega, alati rõemus ja naerulnõoga, awatles ta peatamatalt kõiki naisterahwaid, jäi aga ise seejuures nende wastu täieste ükskõikseks ega pidanud ühest i nende seas rohkem lugu, kui teisest.

Paula Senegi ja Greca Doro olid teda meeletult armastama hakanud. Nooremehe poolt mitte wähemasti wastutunnist leides jäi esimene südamewalu pärast haigeks, teine aga julgem, otsustas talle oma tundeid awadada.

Ühel palawal juulituu päewal ilmus ta Ethise juure ja ütles:

„Ethis! Ma ei nõua, et sa mind naisiks wõtaksid! Wõta mind ainult enese juure ja luba mind sinu ori olla! Muidu tapan ma enese ära!“

Ethis silmitses teda walju pilguga ja wastas:

„Tead, mis ma sulle ütlen, tüdruk? ära sõõ merelähe neetud kala, mis teid kõiki hulluks ajab! Ma tean, ta on sihwiline, ega wõta teda sellepärast kunagi suhu! Näüd aga mine parem koju ja ära tule mind enam kunagi niisuguste rumalustega tülitama...“

Greca Doro ohtas sügawaste, lastis filmad langeda ja lahkus järgmistele sõnadega:

„Peatüll, Ethis! Sa ei saa mitte igaweste naerma! Leidub niisugune, kes sind ta nutma sunnib...“

„Kes teab? Wastu ma ei waike! Pea ainult üht meele tüdruk: Ethis on aus inimene, ja kui ta pattu juhtub tegema, siis tatab ta tema ära ega ei lähe niisuguste asjade peale mitte wälja, nagu sina talle ette paned...“

Greca Dorol oli austaja, kes juba ammu aega tema järele ihlas, — keegi Naziu Franza, keda Carrozgas kõige kawalamaks inimeseks peeti.

Nähes, et tüdruk tema palwete wastu külmaks jääb ja Ethisest humitatud on, mõttes ta keerulise plaani wälja, kudas wihatud wõistlejast wabaks saada.

Ühel ilusal hommikul tuli ta Ethise juure, kui see parjaste oma pingi taga töötas, ja sõnas talle:

„Kudas te elate, sõber? teete aga ilka tööd? Meie tüdrukud on aga teie pärast otse hulluks minemas... Kui mõne neist kinni mõllete napsata, wõite mureta olla — ükski teid juba tagasi ei lüka...“

„Mina niisuguste asjadega tegemist ei tee — selleks woolab weri minu soontes liig rahulikult!“ wastas Ethis rahulikult.

„Mis te tühja kõnelete, — ega ma teid ikkagi ei usu... Seis teadte — kõik naisterahwad armastawad teid, peale üheainulise...“

„Peale ühe? Kes ta siis on?“ küsis potisepa warjamata uudishimuga.

„Kes? Jilla Melet, meie pühaduš...“

„Lest?“

„Jah, waese Urremund Onnise lest.“

„Annetu naisterahwas! Mees suri tal nii hirmsat surma...“

„Mis siis sellest? Elawad peawad selle eest hoolitsema, et ta surnut wõiks unustada... Ei ole teie sellega nõus, Ethis?“

„Mis weel! Nagu näho, tulitegi teie just selleks süa, et mulle seda meelde tuletada?“

„No noh, sõber? Ei, mitte selleks. Jilla on selleks liig ilus ja ligipääsemata, et ma kellegile soowitada wõiksin tema ümber lipitsema hakata...“

„Teie ei saanud minust aru! Jällenagemiseni jah! Mina teid juba ei sega!“

„Nädal hiljem püüdis seefama Nazziu Franza turukaewu juures Greca Doro kinni ja ütles talle:

„Tead sa, Greca, et Ethis Jilla ümber lipitseb, nagu kärbes meepoti ümber?“

„See on wale! Jilla on püha!“

„Ei sa Ethist tunne! Tont teab, mis ta enesest arwab, mitte ühegi tüdruku peale ei taha ta pillugi heita... Ei tema sind ära wõta, Greca! Tule parem minule — ma saan sind jumaldama, nagu Jumalaema...“

Greca ei waстанud sõnagi, tehtas närwiliselt õlgu, wõttis kannu ja hakkas aegamisi toju poole minema.

Nazziu Franzal oli õigus: auahne ja enesearmastaja Ethis oli peale teatud jutuajamist otsuseks teinud ükskõik mis hinna eest noore lese armastust wõita ja oli tema ümber päris tõsiselt lipitsema hakanud.

Res oli siis see ligipääsemata ilusus, Jilla Melet, kelle üle wõidu saamine nii awatlew näis olewat sel ilusate, noorusewärstusest särawate neitude maai?

Temal olid õige keerulised südamused seljataga. Kaks aastat tagasi äratati Cabrazza elonitub hii ja õbiel äkki talle paugu läbi üles. Kõik ajasid endid tobe jalule ja ruttasti kaldale.

Pimeduses willusid laternate punased tulukesed, oli kellegi nuttu, walju sajatamist ja nuultsumist kuulda.

Hommikul lagunes jutt laiali, et Urremundo Onnis, Jilli mees, keelatud paigas talu püüdnud ja kaks politseiniku talle peale juhtunud.

Ühe nendest taprud ta ära, teine aga, kes elusse jäänud, haawanud Urremundot surmawalt, kes merde kullunud ja ära uppunud. Lained kandsid tema surnuseha kaugele merele, ja sealt teda müidugi enam kätte ei saanud.

Ja Jilli, kes peale tahetuult mehel-olekut leseks jäänud, pani enese leinariidesse, riputas atende ette mustad eesriided ja wärwis oma majatse ufse mustaks. Weel kunagi ei olnud Cabrazza nii sügawat leina näinud.

Üles nüüd, kaks aastat peale kirjeldatud õnnetust, leibus naisterahwas, kes noore lese ühkiidust rittuda oli otsustanud.

See naisterahwas oli Vicente Bellu, Ethise ema.

„Tere päewast, armas Jilla! Kui hea wärste taigna lõhn! Küpsetate teie täna leiba?“

„Jah, peab ennasti homje püha wastu walmistama... Rudeš teie elate, tädi Vicente?“

„Tänan teid! Minu käsi käib hästi. Aga teil? Teete aga alati tööd? Mis te seal kujure?“

„Aut leselleiti — musta, süsimusta, tädi Vicente!“

„O, mis siis musta? tehke ta walgetš ja õrnaks nagu lumi, — see oleks palju parem! Ma tuln ju teile dieki kosja...“

„Kosja?“

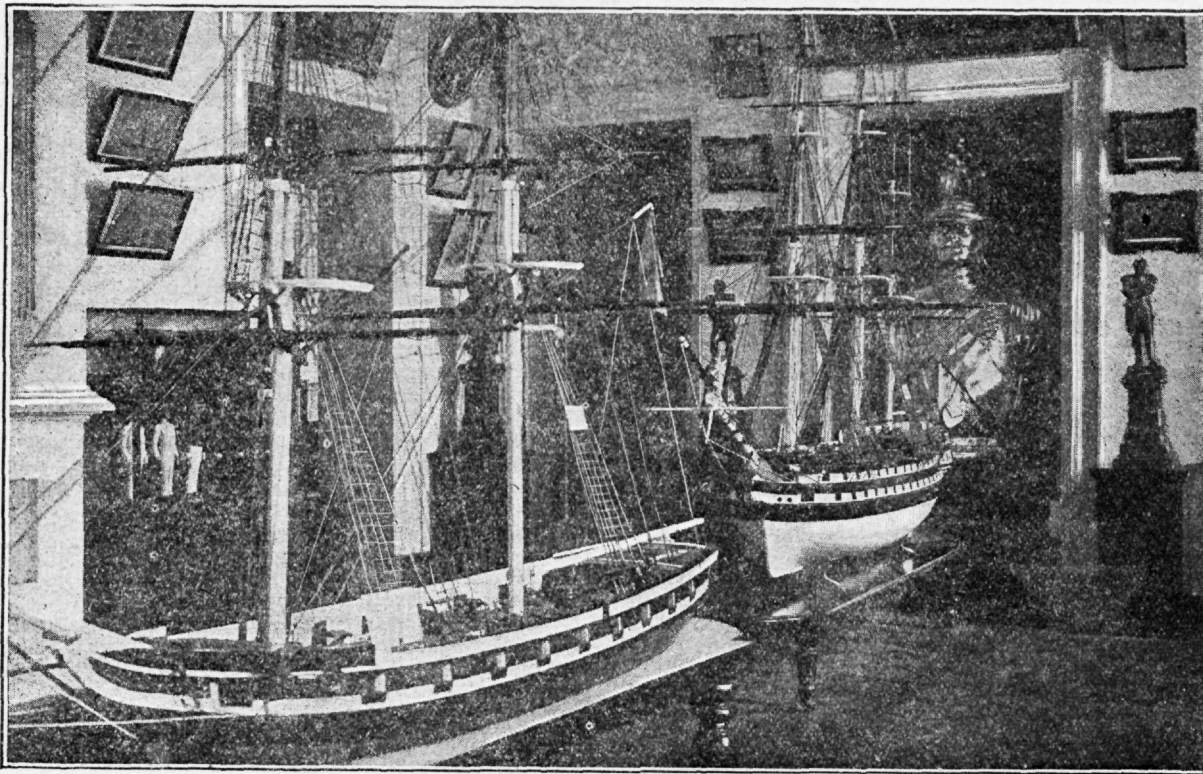
„Jah! Ma ütlesin oma pojale Ethisele: ära oksi, pojule, omole teist pruuti, peale Jilla, kes ilus on, nagu walge lilia. Ma lähen ise talle sinu eest kosja... Ja nüüd ma, kallim, tulingi. Misjuguſe wastuse teie mulle annate?“

„Tädi Vicente! Teie teate wäga hästi, misjuguſt surma minu õnnetu mees suri!“

„Andku Jumal tema hingele rahu ja saatku teile unustust, laps! Teie leinate teda juba enam kui kaks aastat taga... Näüd aga on aeg pisarad kuuwatada. Ethisel on õigus: teie olete kawatu, nagu Inmaia-ema wahafuju meie kiriku altaril... Mure on teid ära sõõnud. Näüd aga jät'e lein ja mure!“

„Teie poja ei ol mind torwis. Ethis wõib enesele naisiks walida üks oit misjuguſe tüdruku togu Cabrazza-si, ja ükski ei lüka teda tagasi...“

„See kõik on õigel! Ta on ilus ja sale, nagu tamm,

Antwerpeni mereasjanduse muuseum.

tugew, nagu lõwi, kuid teie olete tema ära awatlenud: talle ei meeldi enam peale teie mitte keegi."

"Sühja kah! Meesterahwastel läheb armupalawit ruttu mööda. . . Ma ei tohi oma mehe mälestuse wastu truudust murda! Mõtelge selle peale, mis sugust surma waene Arremundo suri! Ja see juustus kõigest ainult taks kuud peale meie pulmi. . . Saatus on nii halastamata minu wastu, et ma teda isegi maha matta ei saanud! See on ometi hirmus, tädi Vicente!"

Jilla tegi omale ristimärgi ette. Vicente tegi sedafama.

"Jah! Teid hüütakse õigusega pühaks! Jällegemiseni, lapsute!"

"Ärge minu peale pahandage, tädi Vicente! Jällegemiseni. . ."

Wanaeit sammus toju poole, südamepõhjas saadud äraütlemise üle rõdemustades. Poja ülesande oli ta täitnud ja Ethisel ei olnud õigust tema peale pahandada, pealegi lootis eit, et Ethis ajajootsul uhke lese ära unustab ja mõne tüdrukuga naiselõõ wõtab, kes kaafawarana lambakarja ja puurwilja- wõi wiinamarja - istanduse kaasa toob. Siis ootab Ethist jõukas ja õnnelik elu.

* * *

Ethis wõttis aga äraütlemise koguni teisiti wastu. Tema uhkes, enesearmastajas hinges puhles otse maru wallale, kui ta Jilla äraütlemisest kuulis. See maru ei tahtnud ega tahtnud waitida. Ta ei sõbunud ega maganud ja hakkas sulama, nagu küünal. Reegi ei näinud enam ainustki naeratust tema kahwatul näol; waitis ta lustilist laul, mis waremalt alati tädi Vicente majakeses oli kõlanud.

Ethis töötas waitides oma pingi taga ja mõlles itka üht ja sedatama:

"Kudas ma ometi selle külma ja uhke naisterahwa südant suudaksin liigutada?"

Kord tuli tal õnnelik mõte pähe.

"Mulle reale ma sii maale olen mõtelnud, lollpeal! Ma ostan ju ainult kannusi teha. . . Seen õige oma walgele liitiale pulmatannu ja wiin ta talle kingitusel. Wahest pehmedab see tema südant. . ."

Sardinias on komme mawew praudile ilusat lillede ja linditestega ilustatud tannu kinkida, millega noorit järgmisel hommikul peale pulmi wett läheb tooma. Niisugust kannu otsustasti Ethis Jillale kinkida ja asus ta tohe tööle.

Ja jälle, peale pikemat wahewaega, kõlas potissera töötoas lustilist laul. Seda kuuldes tõmmas wana Vicente tergendatult hinge ja tegi ristimärgi.

Mõne päewa pärast oli tore kann walmis ja Ethis wiis ta ise Jillale.

"Jilla, ma tõin teile kingituse! Loodan, et teie mind pahandada ei taha ja tema wastu wõtate!" sõnas ta wärisewa häälega.

Jusat, lillede ja lindidega ilustatud tannu nähes, lõi Jilla käed kokku ja hüüdis:

"Oh, Ethis! Kas teil häbi ei ole mind niimisi haawata? Kas wõib lesele, kes itka weel leinartideid kannab, niisugust asju tuua! See on teie poolt lausa meeletus!"

"Ei, Jilla, see pole sugugi nii rumal, nagu teile näib olewat! Minu armastus teie wastu on mulle ristitõõ muutunud! Ta on tõsine, nagu elu ja surm. . . Ärge laske mind enam piina tunda, lõpetame täna kogu selle loo! Kas teie tõeste arwate, et mina teid niisama hästi ülewal pidada ei suuda, nagu teie surnud mees?"

"Waitige! Ärge tuletage teda meelde, — Jumala pärast, ärge tehke seda mitte?" sõnas Jilla wahela, wõttis Ethisel käest kinni ja wiis ta waitsele aiamaikesesse, mille kohal pääsufesed rahutult ringi keerlesid.

"Waadake, Ethis! Näete seal all meretaldal musta paati? See on tema paat! Ma näen teda nagu praegu oma filmade ees õhtul kalapüügilt toju pöörawat. . . Ta

oli ilus, nagu muinasjutuline prints. Wabandage mind — ma ei wõi seda kannu teie käest wastu wõtta! Andke ta mõnele tüdrukule, kes nõus on teie naisets tulema. Ma saan Püha Neitsit paluma, et ta teile õnne annaks!" Ethis märkas, et Jilla filmis pisarad särasid, mida ta aga tohe põllesotsaga ära kuitatas.

Ethise nägu muutus tufasets ja tõffets.

"Seaküll, ma lähen! Nazziu Franzal oli õigus, kui ta ütles, et teil kwiine süta on... Wabandage, et teid tülitasin... Tuleb aeg, kus te ka minu peale mõtlete..."

"Mida teie siis teha mõtlete, Ethis?" küsis Jilla äremalt.

"Mina? Ei midagi i'ea'alikku! Teen oma kannusi edasi, teie aga toote oma leinatleiti edasi! Igaühel oma töö..."

Ja kannu tagasi wõttes, läks Ethis oma teed, ilma et enam tordagi tagasi oleks waadanud.

* * *

Jõudis kewade. Afrika kallastelt puhus soe tuul, õitsema lõid oleandrid, pomerantši- ja grandipuu.

Mööda walget, tolmust teed, mis kaewule wiis, tulid, sawikannusi peade peal tandes, Cabrozza neiud ja käitsid jutu ning leelisewa naeruga kogu ümbrustonda.

Nooredmehed waritsesid neid kaewu juures, ajasid juttu ja naljatasid nendega.

"Arrozza! Giowano! Ei'gate wett teie tannust! Mis? Ei taha anda? Siis purustan ma teie kannu ära! Ja kust teie siis weel uut saate! Ethis on nüüd ju kalamehets hakanud..."

Ja tõeste oli Ethis potisepa-
(meti maha jätnud, omale paadi muretšenud ning talu püüdma hakanud, nagu Arremunda Onnisti, Jilla surunud mees.

"Kannata siis kahelordselt, Jilla! Sa ei taha minu pärast surnut unustada, siis tahan ma sind taga tujata, nagu tema wari. Iga õhtu ilmun ma kalapüügilt kaldale, ilus, nagu muinasjutuline prints", ja sina pead mind nägema... Need on ju sinu sõnad, Jilla!"

Leht jäi aga endistwiisi uhkels ja külmaks, nagu marmor. Rudas suutis ta ometi üksikõikseks jääda Ethise palawa armastufe wastu sel ajal, kus ifegi õht näis kuumastõedetud olewat ja kuumusest ärawäsiatud maapõuest weripunasef päewalilled tärkasid? Kas ei tunnud Jilla põllulil-
lede ja mäerohu jowastawat lõhna, kas ei kihanud tema soontes noor weri, lõunamaa päikse kuumadest kiirtest teema aetud?

Ei! Ta jäi endistwiisi puhtats lumawalgeks liiliats, mis halja aia warjulises nurgakeses waitfelt omaette õitseb...

Selle peale waatamata ei jätnud Ethis oma mängu.

Ilus amet meeldis tale pealegi väga hästi.

Igal hommikul toiduajal istus ta oma päewitonud, wõitluses loodusejõudubega karastatud selfimeestega paati ja ujus kaugele merele.

Õhtul pööras ta oma saagiga kaldale tagasi, kusjuures ta igakord Jilla majakest mööda läks ja tema jaladest fissse waatas.

Waldus.

Ilhel õhtul sündis ime: atna peale ilmus Jilla ja kutsus Ethise enese juure.

Waljult kutsurwa südamega astus Ethis majakesesse. Jilla, kahwatu ja tõsine, tuli tale wastu.

"Kui ma ei ekfi, siis teie wist kutsufite mind, Jilla?"

"Jah, ma kutsufin teid, Ethis! Sellele tuleb lõpp teha... Itelge õigust — on teil siida olemas?"

"Waremalt teda mul küll ei olnud — wähemalt tõendawad seda teised, — aga nüüd..."

"Ma ei taha, et teie mind wihkafite, sellepärast olen ma teie wastu ka hea, aga ma ütlen weel tord, et ma teie naisets ei wõi saada..."

"Wana laul! Misparast ei wõi? Teie olete leht, ja täieste waba..."

"Ei!"

"Rudas nii?!"

Ethis waatas pärani-silmil lehe otsa.

Jilla wõttis põuest ristigi ja sõnas ristilõõdud Kristufe peale näidates:

"Wanduge mulle selle ristitujuu juures fiin, et teie selle-gife seda saladust ei awalda, mida ma teile nüüd teatan..."

Eõrste fündinud lugu.

„Kas sellepärast, August, pean ma sind kui oma meest, et sa oma hääle valimistel vähemlastele andsid ja nende „Sotsialdemokraati“ loed. Põlvili, ja mait too mul woobi alt wälja, kuhu ta wiimasel wemmeldamisel libises. Mina ise endine I, tahan sind kõige endi ühijuse nimel õpetada.“
Kikki.

„Wannun!“
„Wanduge mulle seda oma armastuse juures ema wastu!“

„Wannun, wannun, Jilla!“

„Siis kuulge: Urremundo, minu mees, on elus!“

„Elus?“

„Jah . . . Ja ta on siin, minu juures . . .“

„Teie sonite, Jilla!“

„Teie ei ufu mind? Tahate teda oma enese filmadega näha? Heaküll! Waadake siia — näete seda salauft seina sees? See wiib aita, kus minu wanaisa aseluninga ajal sõjariikstu ja püüsirohtu hoidis . . . Kats aastat tagasi hillisel ööl tõi Mizzu Eranza salaja minu Urremundo siia minu juure, ja seal olen ma teda kõige aja hoidnud. Kui pime lätte jõudis, tuli ta oma peiduurtast wälja ja jäi minu juure koibuni . . . Kats aastat kestis niisugune hirmus elu . . . Nüüd lähme meie siit kaugele — kaugele . . . Ta on nii ära tüdinunud oma wangilambriis istumast, et ta paremas peab hakata . . . Teie naeratare? Urwate, et ma nallatan? Heaküll siis!“

Jilla wiis Ethise seina juure, mida waip kattis, tõstis selle üles ja koputas tasakesti ulse pihta.

„Urremundo!“

„Mis sul tarwis on, Jilla?“ kostis ulse tagant nõrk, tume hääl.

Wastu'ets tale kuuludus mitte-inimlit kisa. Jilla pööras ümber ja rügi Ethist, kes sajatades ja wihaselt rufitaid furudes ulse poole oli pööranud.

Ebauslikkus hirmus jooksis ta, nagu meeletu, edasi ja peatas alles wiimase külaonni juures, Santa Maria del Fiore kiriku lähedal, et hinge tagasi tõmmata.

Jõudis õhtu. Taewas süttisid esimesed tähekesed, ja majakeses esimesed tulukesed põlema. Mägedelt puhus wärste tuuled.

Ethiis ärtas nagu unest ja kuwatatas kuumalt otsa-estiselt higi.

„Sellepärast ei tahtnudki siis Jilla mulle naiseks tulla!“ mõttes ta endamisi.

Meeletu armukadeduse-tunne wõttis tema üle wõimust mõtte juures, et see naisterahwas kõige aja tema wõistleja oma on olnud, ja seal tundis ta korraga ägedat, tagasihoidmata kättetatumisehimu.

Küla lähedal särafid politseisoldatite kasarmute walgustatud aknad. Mõni samm edasi, ja ta oleks wõinud oma wõistlejat weel selsamal ööl kinniwõetuna näha . . .

„Ei, ei, seda mitte! Ma olen ju kristlane . . . See naisterahwas wõttis minult Önnistegija ristikuju juures wande, et . . . Ei, ma ei wõi teda ära anda!“

„Sa pead longu lastes läks ta aegamisi koju.“

„Mis sul on, minu poeg? Miks ja nii õnnetu wälja paistod?“ küsis ema, kes tale, lamp käes, wastu tuli, murelikult.

„Suur walu on mul, ema! Jäta mind rahule!“ wastas Ethis, oma tupp aetudes, ämaralt.

Kõigepealt puutus tale filma pulmalann, mille ta oma enese kättega ja nii suure armastusega Jillale oli walmistanud.

Rannu nähes tuli ta rinnust sügaw ohlamine kuulda-wale. Siis aga pööras ta oma elatanud ema poole, kes teda murelikult filmitses, järgmistes sõnadega:

„See mulle head, ema, — mine magama!“

Wanaeit kuulas sõna ja läks lohe sõnalausumata oma tupp. Ta teadis väga hästi, mis sel filmapilgul poja südames fündis.

Reegi ei maganud sel ööl tädi Bizente majakeses: tädi istus riideflahtiwõtmataalt woodi peal, piilus salaja ulsepraad wabelt Ethise lambriise ja pomises hääletult oma-ette õhtupalwe sõnu; Ethis aga nuttis, pead kätte najale toetades, kibedalt ja kordas armastusega naisterahwa nime, kes teda fündinud oli esimesi pisaraid logu oma elu-ajal walama . . .

Naeratus. . .

Kui ta laewa tuli, oli ta ainult rõemus meremees. „Lõbus madrus“, ütlesid tuttawad ja heitswad hea meele-lega pilkusi tema peale.

Uga korruga jäi ta palju lõbusamaks. Alati wõis teda naerul huultega näha, jalgadega, mis igaford tantsumalmis olid, ja sõprade jaoks oli tal alati midagi paremat ja wärskemata ütelda. See oli pärast seda, kui ta kodust, kuhu teda paarikümneks päewaks oma noore naise juure lasti, tagasi jõudis.

„Kui lõbus!“ naeratastwad naisterahwad.

„Seltstonna mees!“ suurustastwad meesterahwad.

„Õnnelik, õnnelik!“ — kinnitastid kõid.

See rõemus olet algas sellest päewast, kui ta oma naisulese oli enesest ära tõuganud, eemale wiisanud. Nüüd ei olnud tema naerul enam otsagi.

„Seltstonna hing!“ kinnitastid paljud ja külastastwad teda pidu lutsakaartidega ille.

Reegi ei teadnud tema perekonna murest, leegi ei wõinud arvata, et ta, lõuna wõtmisest lahti üteldes, seal-juures päris naljas oli. Seda kõite warjas tema naeratus, lõbus olet.

Uga see lõbus olet ei jäänud lõpuni.

Tea hallas armastama noor tütarlaps, kelle südame tema rõemus olet ja naeratus oli wõitnud. Neiu naeris tema naeru peale, wäänas ja raputas oma wällest pealest, kui ta midagi imelikku jutustas.

„Kui õnnelik sa oled! Oh, kui õnnelik!“ fofisttas neiu, tema lätt pigistades ja otse filmadesse wahtides.

„Kuulake!“ ütles ta wiimaks, nagu kättega kattes. „Mina . . . kannatan piina, ma olen waewatud, — wästinud, ma olen puupaljas. Minu naer — on late, minu rõemus olet — minu hinge nutt, minu lõbus olet — äralõhutud südame nutulaul.“

Ole minu wastu kaastundlit! Ma tean sinu mõteid ja tahan sinu ees oma näokatte maha wifata, ja oma fündant sulle wälja nutta. Mina hoidsin seda warjul wi-

Ras tunned maad . . ?

M. Beske järele.

Ras tunned maad, kel' piitriks Peipst
ja Baltimeri lääne raalt?
Ea kaitseks on ka Wõru, Walga
ja Krenholm Narwa jõe pealt.
See on see maa, kus tibladel
nüüd kiigub wabaduse häll.
Sest siin wõib „rekwirerida“!
See maa ei ole mitte Wenemaa.

Siin teretawad aherwarred
Mit kurwalt laastuid talust
Ja kuulwihma sellel sajab,
kes julgeb kaitsta omakseid.
See on see maa, kus wõeras wõim,
ja kaitsejateks on tibra waim,
sest siin wõib kōi teha ta!
See maa ei ole mitte Wenemaa.

Nüüd wõrsjub meil siin tibra sugu
Ja karjub wobadusele,
Ea kaelas rippuw Eesti neu
jäab armuleseks temale.
See on see maa, kus toiduta
wõib pärisrahwas elada!
Sest see on nüüd, ju „родина“ —
kuigi see maa, ei ole Wenemaa.

Siin wõtab tibra põlluwiljo,
Mis oli talweks kogutud,
Ja kinni topib Peetri akna,
Mis temale sai raiutud.
Ja töötab sul' südamest
naist, lasti wõtta sinu läest!
Kõik wõib siin „rekwirerida“!
See maa ei ole mitte Wenemaa.

7. nov. 1917.

H. V—x.

„Aleksander! Sellest ajast, kui sa linnaisaks said, torukübara pähe ja fatterit selga tõmmasid, on sinul koguni uus elu alanud, nii ütelda täis kodaniku mõnudega.“

„Ja—ah . . . mina — — —“

Riffi.

meste eest, sest elu ja inimesed ei anna itatgi andeks et-
stuiwi. Ma olen oma naise maha jätnud . . . naine, keda
armastasin . . . maha jätnud, et ta haige on . . . sugu-
haige . . . ja nüüd ka mina. Ma olen seda oma alatise
naeruga katnud, et inimesed oma külmade pillude ja wõ-
eratsjäämisega mulle nii palju meelehaiget ei walmistaks
ja minu peale kui sandi peale ei waataks. Ras olen ma
selles süüdi, et sel ajal, kui ma meremehena isamaad kait-
semas olin, naine ennast ja mind nii laugele kutas-
sema . . . tema . . . lõbus elu . . . pal'ud tuttawad . . .
armuterjaja . . . Ja nüüd tahsina ka mina rõemus olla.
Ja olen . . . ta minul on hull tuttawaid . . . Minu ar-
metu wäljanägemine, minu dnretus, minu waejus, see
oleks neile muidu väga filmopaiskew olnud. Ma kat-
sin seda nõolattega, — ma naeratan ja inimesed on tabedad
minu õnne üle, — imestawad. Ja kui pimedad nad on!
Ma olen armetu —

Neiu kuulas imestuse ja hirmuga neid hinge põhjast
tulewaid kõlata sõnu, ja nagu tahaks läbi käte tema nägu
näha.

Wiimaks wabastas ta ennast nooremehest ja joo'fis
kiirelt minema . . .
Nooremehe näol mängis naeratus . . . kurb naeratus. . .

P. Ma—kas.
(Merewäes.)

Rautafia ohwitserite kesle!

A. „Mõtle, mis hirmus lugu, peale ühelsa tuhande
looma ja hobuse on tshetsenid ja abrekid Terti maakoost
ära rööwinud, ja ometi on meie poigud wõimetud neid üles
otstima! Warsti ei ole sõjawäele enam loomi wõtta ega osta,
ja siis tuleb weel sõjawäe mäs, seisuford on hirmus!“

B. „Rahustage endid; seisuford on just ümberpõör-
dult. Sõhpuudust ei tule meil nüüd millalgi, küll aga oleks
siis kihpuudus tulnud, kui need loomad oleks elanikutel
alles jäänud, sest nad juba neid meile poleks müünud!“

P. Kõwa.

Tallinna linnawalimiste järelkaja.

„Kui ma linnawalimistel oma hääle teie soovitusel teie parteile andsin, lubasite mulle piima, suhkurt, pirulaid jne. ühe sõnaga kõige, mis ihu tarvitab, mehest rääkimata, mida igale wana, kui ta noore neiufile pealekõrba lubati auhinnaks muretseba. Selle kõige eest on mulle aga ainult türe — kiirusega kats põngerjast muretsetud, mida teie programmis sel korral ei olnud ette nähtud ja meest. .?“

„Seltimeses, oodate järgmiste walmisteni, siis lubame igale w a l i j a m e h e l e n a i s e .“

„Ja programmi palun täiendada, et jälle nii türet e f t i s t u t e i j u h t u t s .“ Kikki.

Wanawara korjaja.

Ette kantud Eesti sõjawäelaste näitemüügil 19. nov. 1917.

Olen ilmas palju käind,
Palju imeasju näin'd.
Wanawara korjan ma
Kõik, mis juhtun nägema.
Wahest pihtu puutub mul
Mõni parun, mõni von,
Mõni poofist minister, —
tagandatud komissar.

Et neid kõiki näha, nendega ühes elada, olgu siis sõbra eht waenlasega, peab nüüdsel w a b a l a j a l m e i e w a b a l m a a l i g a l w a b a l l o d a n i k u l l i k u m i s e w a b a d u s e l u b a o l e m a . E i a i t a e n a m r i s t i m i s e - e g a l a u l a t a m i s e l u b a , o l g u g i e t s u l r õ u g e p a n e m i s e t u n n i s t u s t a s k u s o n , w a i d s u l p e a b o r g a n i s e e r i t u d l u b a o l e m a , m i d a t a s e e l u g e d a p e a b m õ i s t m a , t e s t a l g i l u g e m a e i o l e õ p p i n u d . E t m u l a g a n e i d e i o l e , o l s i n m a s u n n i t u d e n n a s t k u i t e g e w u s e t a W e n e s õ j a j u m a l , t a h e j ä r e l e t e h t u d p i i s t o l i g a , ü h e l a s t e m ä n - g u p ä s s i g a j a t ä h j a m õ e g a t u p e g a w a r u s t a m a . E t m u l t a l i n n a s õ s e t e l l i k u m i s e w a b a d u s o l e k s , s i d u s i n m a s i a p a r e m a k ä e ü m b e r s u r n u d „Omalaitse“ lindi, siia aga pu-

nase kaitse oma. Nii olen ma iga hädaohu eest, mis meie wabal pinnal meid kõiki wõib tabada, kindlustatud. Just sellepärast wõingi ma nii mõndagi kuulsa ja koguda, mis teistel surelittudel teadmataks jääb. Kuid —

Kõiki kaasa tassida,
See on päris mõtteta.
Nii siis, palun leppida
Mälestusemärgiga.

Ja neid mälestusemärgi, eht õigemine belbud: märk, mis mäletab, eht jälle märki, mida mäletab, olen ma igal tähtsamal juhtumisel ja igast lohest, kus sündmus lõpultu ei — jaatamiseni kujunes, oma koguse kogunud. Nii on nendest mäletawatest mälestusemärgidest minu hiigla- nägemata wanawara loju juure üts iseäraline ajalohane jaostond tekkinud, mida ma wõerakeelse sõnaga nitshewo (nitero) nimetan. See tähendab araseletatud: kõik ja mitte midagi. Kõle dieti tabatud nimi, sest minu lojus on: kõik ja mitte midagi, nagu „nitshewo“ meestel enestelgi. Et aga elskarwamist ära hoida, nagu ei oleks minul materjalijest wanawara-kojult haisugi, olen mõned tähtsamad, see on: tähtsate sündmuste puhul lojutud, mälestusemärgid kaasa toonud.

Sassis lõng.

Siin näete tükk sassi läinud, weripunast riigiwalitsust, — lõnga, tahtsin ütelda. See on aga nii ärawatjunud ja sassi aetud, et ka kurat ise siit otja ega aru ei leia, kust teda sirgetks saaks tõmmata ja kerima hakata. Ja keritud peab ta saama. Tuhat otja ja tuhat aru. Rahwasuus on sõna olemas: „Segi, kui wana Andrese pükfid.“ Nüüd aga peab üttelema: „Sassis, kui Weneriigi walitsus“, tallel tuhat walitsewat otjalest, aga mitte ühtegi aru.

Olen ilmas palju käind,
Palju imeasju näind,
Uga sarnast segu ma
Pole juhtund nägema.

Kaardi pealt rebitud tükk Saaremaad.

Siin on üts tükk ära päästetud Saaremaad, tilgakele merega. Kui satkslased Saaremaal kuuwale tuliwad, tahmasin Tallinna-linna lugemisetoa seina pealt wana satksaleelse „landkaardi“ ja käristasin tükk Saaremaa ninast omale päriseks, sest ega satkslased maatameestele hingemaad ei anna! Ja mis käes, on käes. Kes teab, kuidas selle maajagamisega pärast läheb. Wiimsel ilmapilgul peab ju itka seda päästma, mis päästa saab. Ja mis on maata-mehel tähtsam kui maa? Ja seda maa ei wõta satks ega weneelas, olgu siis wälja arwatud — tibia, kes kõit r e l w i r e r i b , m i s s i i a j a m i i s a k o l b a b .

Olen ilmas palju käind,
Palju imeasju näind.
Sarnast jõõditut weel ma
Pole juhtund nägema.

Märs ehk kars.

Kaisterahwad nimetawad seda looriks ja kannawad mitte meeldiwa näo kateks. Mehed müttawad tema abil kalu wälja, kah meie kraami wees, sest see on üts kõige loomarikam weelogu meil Eestis. Hobused tarwitawad teda heinamarfi eht karfina. Tartlased aga, te teate, need on see idug eestlasi, kes Tartus elawad, need tarwitawad teda leitwajahu kandmise koiiks. Need tartlased küll! — Nad on meist itka ees olnud ja ta nüüd sõjaajal kipuwad meile rähla tegema oma haganatega poolite leiwa sõõmisega, mis nii jämedal kujul nende juures oleneb, et leitwajahu kandmisel sarnased kotid ajalohafed on leitud olemas. Meie wõime omale seda lõbu ainult suhkru ja riisi kandmise juures lubada — kui kaupmeheherra armulikult omast helbusest tohtriherra tähe ettenäitamisel meie peale halastawad.

Olen ilmas palju käind,
Palju imeasju näind.
Uga sarnast kotti ma
Pole juhtund nägema.

Zulewiku täht.

Ra's Cesti ajalehte.

Siin loks harilikku ajalehte, nagu neid laias maailmas igapäew tuhandeid ilmub. Nende isääraldus seisab selles, et need mõlemad 1917. aastal peale Kristuse sündimist on Tallinnas selle kurja maailma walgust näinud, ainult selle wahega, et üks üheltsa kuud warem kui teine. Nii et see siin Nikolai wiimase tsensuri punast wedelikku nägi ja selle läbi nii mõnigi walge loht päewawalgele tuli. See siin aga, on seba kõige wabamat punast näinud ja selle tõttu leiad sa siit nii mõnegi üksi musta kirjatahe selle hulga walgete plarataste seas — wist ei halta must wärv enam walgele paberile, on kah streigi lahti lõõnud. Ennemalt maksis sarnane trükkimata leht 3 ja 5 k. nüüd aga 12 kop. paberis. Ja kui ta 20 kop. maksab, ei ole sealt enam tähejalgegi leida, kas wõi oti mikroskobiaga. Lõpunde-lõpukst tuleb meil ka toimetaja-herrast mikroskobiaga otsima hakata, sest me ei tea e g, see edeneb — kaduwusele.

Olen ilmas palju käinud,
Palju imeasi näinud,
Aga sarnast lehte ma
Pole juhtund nägema.

Jupike plaastrit ja tüükite karwu.

Wiimane Jupike plaastrit, mida ma päew peale Cesti — maandukogu laiali materdamist leidisin, Tallinna rohu- ja wärwikarplust läbi tuustides. Apteegites olewat see juba eelmisel õhtul otsa saanud, ammu enne kella 6. Ka Tartusse olewat teda kaasa wiidud. Ja see tutt karwu, mille sisse ma selle imeasi peitsin, leidsin ma Tallina Toompea lossi eest, mida kindlaste sinna mõni kogunud wolinik tahtnata ära poetama pidi, sest alleidijate materdamise juures ei scadud tahtsamaid tähele panna ja mdat oli meie wabal maal kõigile ühetaoliselt, — wabalt ära jaotatud. Kui sellele mehele, kelle need karwad on, oleks aega antud ümberwaadata, ta oleks nad kas wõi klišitriga kinni tinutanud. Nii eht na —

Kuid karwu oli õhtralt lossi ees
Ja plaastrit mitte juppi aptegites.

Olen ilmas palju käinud,
Palju imeasi näinud;
Sarnast materdamist ma
Pole juhtund nägema.

17. nov. 1917.

Õh! Satra.

Werioja linnas enne Usutawa Rogu walimisi.

Kell oli tahetsa, mina ja wanaema olime õhtuõõgi färawa kuu walgulsel lõpetanud, sest petroleum oli ammugi otsas, ning uue saamiseks ei mingisugust lootust. „Ruhu ja nüüd wastu õõd lähed?“ küsis wanaema, kui nägi, et mina omale palitut selga tõmmasin. „Roosolekule, mida kohaline „Werioja Nais-Selts“ täna õhtu toime paneb,“ wastasin ma, galossa jalga top-pides.

„Zule jumal appi! Jälle sa istud selle Margi taga, kas sul nahatäis Toompeal „Ritti“.“

„Roosolekule, koosolekule,“ toonitas wanaema. „Suwe läbi käidakse seal, kuid kasu pole neist keegi näinud. Mis seal siis täna jälle räägitakse?“

„Seal antakse täna selgitawaid seletusi „Usutawa Rogu walimiste üle, ja sinna veab iga õige riigikodanik minema,“ seletasin ma. „Tulla ka tark kõneleja „Emajõe“ laidelt.“ „Kae mul õige riigikodanikku,“ uras wanaema, „et ta sinna jookseb. Wäine parem meh —“

Rohkem ma ei kuulnud, sest olin juba uulitsal. Wäljas oli imeilus, sest kuu jagas palju rohkem walgust, kui ennewanast kuulsad „Lõu-lambid.“

Roosolekule jõudes, oli ruumikas saal juba pooleni inimestega täidetud. Rõned ei olnud veel alanud, tuli weel terwe igawik oodata.

Wiimati astus üks nais-selstimeses kõnetooli ja awas koosoleku, sealiswiibijatele teada andes, et ta nais-selstisi abipresident on, awaldades tahetsust, et tark kõneleja „Enajõe“ kaldalt arusaamata põhjustel ilmumata jäänud. Üht-lasi pani ta ette koosoleku juhatajat walida.

Kuuldus nimesi siit ja sealt, kuid keegi ei wõtnud auwäärilist kohta wastu.

Wiimati, piklade waidlemiste järele wõttis üks kandidaat ameti wastu ja luges sealjuures kohe kõigile koosolekutele „põrguwalu“ salmi peast ette.

Sellejärele wõttis sõna „demokrat“. Ta kõneles pikka ja targu ja pikka. Tõi juhtumisi ette igast ilmalaarest, tundis maa- ja linnarahwast.

Rääkis päewasündmustest, Soomest ja reisu kirjeldusi Lõuna-Eiuvimaalt.

Küll pani ta ministrid ametisse ja lasi jälle lahti. Siis rääkis ta weel õhust, maapealt ja merepõhjast. Wiimaks, kui kõne lõppes, oli waimustus üleüldine ja täteplagin wali. Inimestel põlesid filmad waimustu-

Naisõigus ja kasatõigus I linnajaos.

"Dota nüüd, Wasta, dota. Kas ta jahvatab ennast tüh-
jaks oma naisõigusest. — Wõi kasatab ei tohi tema juurde
woodi ronida? Kannata, küll me siis —"

"Mis siis —?"

"Siis ristime ta „internatsionalistiks“, ja waata, wennas,
kas ta siis veel wastu punnib?"

„Ritti“.

Petetud!

Papp karjus kantslilt: „püha wiha
on süttinud nüüd põlema;
ta häwitab kõik luu ja liha,
mis figinenud patuga.
Kes pöörab filmad taewa poole,
kes ootab abi ülevalt;
See ainult satub õige teele
ja — seda kaarnab toidawad . . .“

Ma kuulasin — lõin filmad pungi,
jään pilwetesse wahtima;
(mu kõbitawat näljatungi
sel teel ju tahtsin waigista).
Ei tohtjaid kaarnaid näinud mina —
nii lootus oli asjata!
Kelm mööda lendaw wares nina
mul määris . . . kõht jäi tühaks ta!

R. Raafik.

setules, ning wäljas kärawid tähed taewa küljes. Nüüd
pidas juhatoja kõne üle tähtsa kriitika

Ta küstus demokraadi kõnelangost üsfilud lõngad wäl-
ja ja püüdis selgetis teha, mis sugused lõngad willased on,
ja mis sugused mit e.

Lõpuks teerutas ta kõik lõngad ko'k: ja siidus neile
kodanlike kulduti otja; tuletas koosolejatele wana tut-
wust Roodi-Saaniga meelde, ning pani kõigile ette, wali-
mistel nimelirja № 7 toetada.

Sellele seletusele waidles üks „juridiline subjett“ tar-
ga't wastu, juhataja kõnet tsariaegsels nimetades. Niis-
ama püüdis ta ka demokraati autu tõugata; wiimane
mõistis aga ofawalt tõrwale pöigata.

Wahpeal oli inimeste tähelepanel teiselale pööranud.
Seal nõudis keegi opmanni moodu isand demokraadilt sell-
ile seletust: „Mispärast see karawan, mis hiljuti läbi Sa-
hara kõrbe päewatõusu poole teele läts, omale mitte häid
peakottisi ei olnud ühes wõtnud? Sest teel oewat kuri
sammum tõusnud ja reisirijatest palju selle läbi hukka saanud. Sa
haljendaw oas, mida elusfejää nud enda ees näinud paist-
ma, oewat ainult „Fata-morgana“ olnud“

Demokrat ei jõudnud selle peale veel wastata, kui
teft saali hüüd tajas: „Mis sa k . . . t pärid seal, kas
su pütsid veel wähe karwased on?“

Tõstis kõra, kuid juhatajal läts torba seda sellega wai-
gistada, et raamatust „Runst wiisakas alla“ tähtsa pea-
tüki ette luges.

Siis hakkas keegi rikkuse ja raha headest külgedest
pajatama, aga talle karjuti igast küljest: „Wait, wait!“
Üks mamma näitas koguni ust.

Kui ta wiimats rääkimisels uueste mahti sai, tõi ta
lastekaswatuse küsimuse päewatõrrale ja seletas lõpuks,
et ta „mitte midagi“ ei ole rääkida tahtnud.

Minu selja taga tahtis keegi midagi rääkima hakata,
aga juhataja wõttis temalt sõna ära, sest ta oli unus-
tanud oma nimelaarti ettenäitamast. Hooletu peelfimees
tutwustas end juhatajaga, ja hakkas midagi piiblist se-
letama (wist oli ta mõni waimulif). Eitüks rääkis ta Rai-
nist ja Ubelist, pärast läts Moosese juure üle, ning se-
letas midagi, mis maailma otjani pidi kestma jääma.

Demokrat pidas sellele seletusele küll mingisuguse
wastutõne, kõra aga oli wahpeal nii suureks tõusnud, et ma
midagi ei kuulnud. Ükri wärises õht, sest kõuetärgatusena
kuuldusid minust paremalpool sõnad:

„Drowolatorid, mis prawolatorid! Mingisuguseid
prowolatorisi ei olnud piibli ajal, egi ei ole veel prae-
gugi. Küll üt, küllalt, nii ei tohi rääkida!“

„Ah, wõi ei ole? Küll me su k e näitame!“
tajas kufagil hüüd.

Ja siis algas järsku rüflemine ning uuesti wälja tor-
mamine. Oli kuulda ahwardusi ja abihüüdeid.

Mõtlefin alguses rahulikult paigale jääda, aga wälja-
tormajad küstusid mind ühes. Meeleolu hakkas mullegi
külge, karjusin ühes teistegi: „Ai, ai!“

Pittas, kiffas riietetoas läts tung weelgi suuremaks,
keegi astus mulle jala peale, teine küstus õlast, kukkusin
käpuli. Kui jala olin wabastanud, eht küll ilma kinga
ja galossita, filmasin selja taha. Seal nägin suurt tubja
inimesi, kes wälja tungides üks teise otja o'id maha kuklu-
nud.

Kuid see pilk, mida selja taha heitsin, oli õnnetu.
Sundsin midagi tulist wastu palet, ja mu teine põst wa-
lutas wäga.

„Näe nüüd kus riigikodanik!“ mõtlefin ma ja meelde
tulid wanaema sõnad. Die jõudes, waatafin haledalt oma
teist jalga, mida ainult juff tattis.

Hääled minu tõrwal lätsid ühtelugu ärewamaks, mul
tõusis birm südames kuni 40 kraadi kõrguseni.

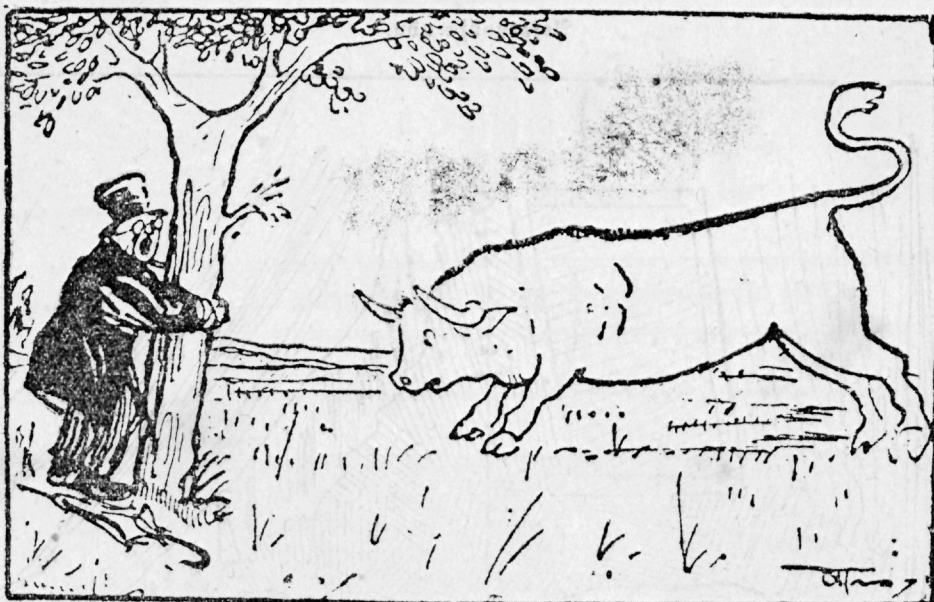
Pütsin tulema, kätatfejat rahwatõgu enese selja taha
jättes.

Seel, üle kiviõilla, filmasin enese ees ühte nais-linna-
wolinikka, kes tubatnelja toju poole traawis, ise heledalt
hädaldes.

Rodu lähedal lõin filmad juhtumisi taewa poole. Seal
filmasin kuud, endisel heledal walgusel, kes laia suuga
naerdes minu peale alla waatis.

Nutralt astusin tuppja ja pugefin sõnalaufumata fangi,
kus weel kaua ilma uneta keerlesin, sest walutaw põst ei
annud rahu, ja häbi oli, et peksa olin saanud.

Saare netu.

Appi! Halasta! Ega mina maandufogultige ei ole. Mina — mina — mina
o'en see liinawalimistel läbi kukunud plott 13. „Kikki“.

Digus on . . . on . . .

Motto: Kus on digus? Ära küsi,
Seda küll ei tea ma.
Digust? Digust wõid sa oksi
Kas wõi tikutuleaa
Ja ta jääbki leidmata.

— x —

Waat', digus on see, et meid suurte lubadustega ille
külmari ja me entid mee- ja raswapottide lõhnaga
lootšime tutwustada. —

Ja digus on ka see, — et meilt rohkem ära wõdeti,
kui meil oli.

Digus on see, et nuudi alt pääsesime ja wabadusele
tõusma päitse hymnust laulšime.

Ja digus on ka see, et wangiraudadele kahetõrbed
wabaduselülid lisaks on pandud nende tarwis, kes julge-
wad väikest omaks tunnistada.

Digus on, et meil trükiwabadus on. — Ja digus on
ka see, et lehed ainult trükimataki tohiwad ilmuda.

Digus on, et meil maandufogu waliti, keda usaldati.

Ja digus on ka see, et needšamad usaldajad ta ära
usaldasiwad.

Digus on rääkida ja digus on waitida. Acaiganenud
üteluse peale toetades, soowitan wiimast, aga wabariigi
seaduste järele esimest, kuid — kole-ettewaatlikult, nagu
seda wabariigis ette ei ole nähtud. Rõdige parem, igalüks
waštab oma nahaga ja teeb seda, mis meeldib, seft te male
tehtatse jälle seda, mis teis'ele meeldib, see on nüüd see
rõdige uuem digus. Kikki.

XX aastajaja aabits.

(Särg).

Aljutine Walitus — Fata morgana Wenemaa ajalooš.

Almen — pitsat waimulikus „protokolis“.

Alutaw Rogu — wäikerahwaste wiimane „enesepet-
tus“ lähemas tulewitus.

Börse — buršhuide „põrgumafin“, mida rahaga üles
käänatasse.

Dekret — „wärske küpsis“ Wenemaa seaduste looguš.

Emigrant — peale rewolutsiooni fışšewoolanud „walguš“.

Saud — elu lõpustiht eht „hingemaa“, seftse jalga piik ja
kolm jalga lai.

Ririkherra — lühike seletus Eesti mõdistufõnast:
„Must loer, walge lurgualune; kuus
päewa magab ja seftšmendal päewal
haugub“

Jerusalem — „kalutoom“ wõit kirikule, „ilmastõjas“

Pehm — põ'ew küsimus „kohwitantade“ teštel.

Mustlane — ainuke erapooletu „wäikerahwas“.

Napoleon — „minewiku kuu“ Wenemaa „olewitule“
lähemas tulewitus.

Obligatsioon — wiifakas sõna wõlanorimisets.

Politik — tuu', mis igast ilmataarest korraga wõib
puhuda.

Polituur — päästerohi alkoholi „wähjasuremise“ wastu.

S — pehme nuustik lohtuniku südame-tunnistuse küürimisets.

Rahwas — mingupall politikameeste jaots linn-tennise
platšil.

Sõda — ajalooline draama rahwaste kulul kapitalistilisel
näitelamal.

Siuru — midagi kõgitaolist, kus Eesti „keeleliste küp-
siste“ jaots „šinepitastet“ valmistatasse.

Sahm — uus, hiljuti prungile mõdetud „näotrem“, soo-
witaw iludustele mõlemist sooft.

Ulutis — lohtuloda „föderatiwlises wabariigis“.

Satrage — hüie edastirjutajale. Saare neuu.

„Meie Matši“

tellimiste wastuwõtmine wältab edasi.

Tellimise hind lättesaatmisega aastas 10 r. — L,
3 kuu eest 6 r. 3 kuu eest 3 r. — L. Toime-
tusest ise ära wiies: aastas 8 rubla, 6 kuu eest
4 r. 50 L., 3 kuu eest 2 r. 50 L. Ilmub iga laupäew.
Aadressi muutmise eest 50 kop. Aadressi muutmisel ja
tellimise uuendamisel palume jenist aadressi nr. teatada.

Toimetus ja talitus:

Harju ja Nõuwlil uulitsa nurgal nr. 46/15
Kallinas. „Seaduse“ raamatukauluses.

Meie Matsi jürgutuse (173.) nummer ilmub
9. detsembril.

Asjatundja nõu.

T ü t a r : „Ema, eita õhtul tuli mul peigmehega tüü. Ütle, kumb meist peab järele andma?“
E m a : „Enne laulatust — sina, peale laulatust — tema.“